

พระราชสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ ระเบียบ ข้อกฎหมาย

ฉบับที่ 11 ประจำเดือน สิงหาคม 2564

พระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒

(๑๑) การถูกจำกัดสิทธิเนื่องจากการไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไป ใช้สิทธิเลือกตั้ง

๑๑.๑) กำหนดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งและมีได้แจ้งเหตุที่ไม่อาจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือแจ้งเหตุแล้วแต่เหตุนั้นมีเหตุอันสมควร ผู้นั้นถูกจำกัดสิทธิ ดังนี้ (มาตรา ๔๒)

(๑) สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

(๒) สมัครรับเลือกเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

(๓) เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ดำรงตำแหน่งข้าราชการการเมืองฯ และข้าราชการรัฐสภาฝ่ายการเมืองฯ

(๕) ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาหรือที่ปรึกษาหรือคณะที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น

(๖) ดำรงตำแหน่งเลขานุการประธานสภาท้องถิ่น ผู้ช่วยเลขานุการ ประธานสภาท้องถิ่น และเลขานุการรองประธานสภาท้องถิ่น การจำกัดสิทธิให้มีกำหนดเวลาครั้งละ ๒ ปี นับแต่วันเลือกตั้งครั้งที่ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง หากในการเลือกตั้งครั้งต่อไปผู้นั้นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งอีก ให้นับเวลาการจำกัดสิทธิครั้งหลังนี้ โดยนับจากวันที่ได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งครั้งใหม่ และหากกำหนดเวลาการจำกัดสิทธิครั้งก่อนยังเหลืออยู่เท่าใด ให้กำหนดเวลาการจำกัดสิทธินั้นสิ้นสุดลง (มาตรา ๔๒ วรรคสอง)

๑๑.๒) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เสียสิทธิเนื่องจากการไม่ได้ไป ใช้สิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔ ก่อนวันที่ พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้การเสียสิทธิของผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๑๔๓)

(๑๒) การนับคะแนนเลือกตั้งและการประกาศผลการเลือกตั้ง

๑๒.๑) การนับคะแนน ให้นับคะแนนเมื่อเสร็จสิ้นการลงคะแนนเลือกตั้งแล้ว โดยเปิดเผย ณ ที่เลือกตั้งของแต่ละหน่วยเลือกตั้ง ห้ามมิให้เลื่อนหรือประวิงเวลานับคะแนน (มาตรา ๙๗) และเมื่อรวมผลการนับคะแนน ณ ที่เลือกตั้งเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการการประจำหน่วยเลือกตั้งประกาศผล การนับคะแนนเลือกตั้งของหน่วยเลือกตั้งนั้น และรายงานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยทันที เพื่อรวบรวมผลการนับคะแนนของทุกหน่วยเลือกตั้งและประกาศผล การนับคะแนนเลือกตั้งและรายงานแสดงผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำ จังหวัดโดยเร็ว (มาตรา ๑๐๒) -๒-

๑๒.๒) การประกาศผลการเลือกตั้ง เมื่อผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เห็นว่าการเลือกตั้ง และการนับคะแนนเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมให้รายงานผลการนับ คะแนนเลือกตั้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งเพื่อประกาศผลการเลือกตั้ง (มาตรา ๑๐๖) และเมื่อ คณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเบื้องต้นแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่าผลการเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและ เที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการเลือกตั้งภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๑๗)

๑๒.๓) กำหนดให้บัตรปลอมถือเป็นบัตรเสีย (มาตรา ๑๐๐) กรณีพบบัตรปลอม ให้คณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งแยกบัตรปลอมไว้ต่างหาก และให้รายงานต่อผู้อำนวยการการเลือกตั้ง ประจำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัด เพื่อเสนอเรื่องให้ คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณา ดำเนินการต่อไป เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับรายงานให้มี การไต่สวนตรวจสอบโดยพลัน กรณีเห็นสมควรอาจ ตรวจสอบบัตรเลือกตั้งของทุกหน่วยหรือบางหน่วย และสั่งเปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อตรวจสอบได้ กรณีตรวจสอบแล้วไม่ มีการทุจริตหรือไม่มีความผิดไม่เที่ยงธรรม ให้ประกาศผลการนับคะแนนเลือกตั้งต่อไป (มาตรา ๑๐๔) การตรวจสอบการเลือกตั้งและการฟ้องคดี

๑) ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หรือผู้สมัคร มีสิทธิยื่นคัดค้านต่อคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าการเลือกตั้ง ในเขตเลือกตั้งที่ตนมีสิทธิเลือกตั้ง หรือที่ตนสมัครรับเลือกตั้ง แล้วแต่กรณี มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือไม่ ขอบด้วยกฎหมาย ผู้มีสิทธิยื่นคัดค้านการเลือกตั้งดังกล่าวอาจยื่นคัดค้านได้ตั้งแต่วันที่ประกาศให้มี การเลือกตั้งจนถึง ๓๐ วัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง (มาตรา ๑๑๓) กรณีปรากฏว่า การเลือกตั้ง มิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลอุทธรณ์หรือศาล อุทธรณ์ภาค เพื่อพิจารณา (มาตรา ๑๐๘)

๒) คณะกรรมการการเลือกตั้งพิจารณาแล้วมีเหตุอันควรเชื่อว่า การเลือกตั้งมิได้เป็นไป โดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งดำเนินการสืบสวนหรือไต่สวนให้แล้วเสร็จ และ ประกาศผลการเลือกตั้งหรือจัดให้มีการเลือกตั้งใหม่ หรือดำเนิน การอื่น ตามที่จำเป็น โดยเร็ว กำหนดเวลาดำเนินการต้องไม่ช้ากว่า ๖๐ วัน นับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๑๗ วรรคสอง)

๓) การพิจารณาและมีคำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์และศาลอุทธรณ์ภาคเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ท้องถิ่น ให้เป็นไปตามระเบียบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และให้การปฏิบัติหน้าที่ของศาลอุทธรณ์และ ศาลอุทธรณ์ภาคมีสิทธิ ได้รับเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนตามระเบียบที่คณะกรรมการบริหารศาลยุติธรรมฯ กำหนด (มาตรา ๘)

๔) กำหนดให้ผู้สมัครหรือผู้ใด สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นหรือปลัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกระทำความผิดตามมาตรา ๖๔

(๑) จัดทำให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้ หรือ จัดเตรียมเพื่อให้ทรัพย์สินหรือผลประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้แก่ผู้ใด มาตรา ๖๔

(๒) ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้เงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมแก่ชุมชน สมาคม มูลนิธิ วัด หรือศาสนสถานอื่น สถานศึกษา สถานสงเคราะห์ หรือสถาบันอื่นใด ให้ถือเป็นความผิดมูลฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และคณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งเรื่อง ให้สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจได้ (มาตรา ๖๔ วรรคห้า)

๕) พระราชบัญญัตินี้ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินคดีแพ่งต่อบุคคลใดที่มีความรับผิดชอบ ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔ และเพื่อประโยชน์ แห่งการนี้ให้ถือว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔ ยังมี ผลใช้บังคับอยู่ การกระทำใด ๆ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ ผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔ ถ้าการกระทำนั้นเป็นความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ คณะกรรมการการเลือกตั้ง และศาลมีอำนาจดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยถือว่าพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภา ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๔ ยังมีผลใช้บังคับอยู่ (มาตรา ๑๔๔) ฉบับนี้จะอธิบายในหัวข้อเกี่ยวกับบทกำหนดโทษที่มีการแก้ไขใหม่ให้สอดคล้องกับบทกำหนดโทษในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจะเป็นหัวข้อสุดท้ายแล้ว

บทความโดย : สำนักงานปลัด อบต.